

Veronika Honkasalo vas

Kirjallinen kysymys sähköpotkulautoonnettomuuksien ehkäisemisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Viime päivinä on keskusteluun jälleen noussut sähköpotkulautojen käytöstä aiheutuvien tapaturmien määrä. Sähköpotkulaudat tulivat kaupunkien katukuvaan muutamia vuosia sitten, ja kulkuvälineen lisääntymisen myötä myös onnettomuudet ovat lisääntyneet merkittävästi. Sähköpotkulautojen käytön on raportoitu aiheuttavan vakavia tapaturmia, varsinkin yöaikaan. Suuri osa vakavista onnettomuuksista tapahtuu päihtyneenä.

Lukuisat lääkärit ovat nostaneet esiin huolensa ensiapuun saapuvista, vuositasolla laskien useista sadoista potilaista, jotka ovat loukanneet itsensä ajaessaan sähköpotkulaudalla. Tänä kesänä pelkästään Helsingin Meilahden yhteispäivystyksessä on raportoitu 1.5.—21.6.2021 hoidetun jo 143 sähköpotkulautoonnettomuudessa loukkaantunutta. Suuruusluokan antamiseksi viikonloppuyön 19.—20.6.2021 aikana 25 % Meilahden päivystykseen tuoduista pientraumapotilaista oli loukkaantunut sähköpotkulautoonnettomuudessa.¹

Sähköpotkulautoonnettomuuksien yleisimmin aiheutuvat vammat ovat pään alueen ja yläraajojen vammoja. Aivovammoja on raportoitu useita. Myös erilaiset kasvomurtumat, kylkimurtumat ja hampaiden katkeaminen ovat korostuneet sähköpotkulautoonnettomuuksissa. Sähköpotkulautailussa aiheutuneet vammat vaativat usein pitkäaikaista toipumista ja kuntoutusta ja isojaakin leikkauksia.

Kaksi kolmesta sähköpotkulaudalla sattuneesta onnettomuudesta tapahtuu yöaikaan, ja lähes kaikki silloin itsensä satuttaneet ovat olleet humalassa. Suuri osa onnettomuuksista on johtunut liiasta vauhdista osuttaessa jalkakäytävien sivukivetyksiin tai kuoppiin, tasapainon menettämisestä tai muista virhearvioinneista. Myös kahden henkilön ajaminen samalla potkulaudalla yhtä aikaa on aiheuttanut tapaturmia.

Euroopassa sähköpotkulaudat ovat johtaneet kuolemaan ainakin Ruotsissa, Ranskassa ja Englannissa. Ruotsissa on kuolemaan johtaneen onnettomuuden jälkeen pohdittu sähköpotkulautojen kieltämistä. Samoin esimerkiksi Pariisissa ja Madridissa on asetettu rajoituksia muun muassa laskeamalla nopeusrajoituksia.

¹ <https://www.stinfo.fi/tiedote/sahkopotkulaudat-aiheuttaneet-lukuisia-onnettomuuksia?publishId=23980819&releaseId=69913275>

Kirjallinen kysymys KK 407/2021 vp

Sähköpotkulautoja käytetään aktiivisesti Suomen suurimmissa kaupungeissa, mutta vuonna 2020 tehdyn Liikenneturvan tutkimuksen² mukaan sähköpotkulautojen käyttöä koskevat tieliikennesäännöt ovat käyttäjille vieraita. Sähköpotkulaudat luokitellaan nopeisiin kevyisiin sähköajoneuvoihin, joiden tuntinopeus saa olla 25 km/h ja niiden tulee siis noudattaa polkupyöräilijöiden liikennesääntöjä. Sähköpotkulaudoilla tulee liikkua pyörille tarkoitetuilla väylillä ja kypärän käyttöä suositellaan. Uuden tieliikennelain mukaan mitään ajoneuvoa ei saa ajaa, jos siihen tarvittavat edellytykset puuttuvat sairauden, vian, vamman, väsymyksen tai päihtymyksen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä. Lain mukaan moottoritontakaan ajoneuvoa ei siis saa kuljettaa alkoholin tai muun huumausaineen vaikutuksen alaisena.

Sähköpotkulaudoilla aiheutuvat onnettomuudet ovat vakavia, ja traumapotilaat kuormittavat ensiapua, mutta silti tilanteen annetaan jatkua. Kunnilla ei ole keinoja puuttua onnettomuuksiin. Eri tahot ovat esittäneet onnettomuuksien ehkäisyksi esimerkiksi potkulautojen käytön estämistä päihtyneenä, käytön estämistä tai nopeuden rajoittamista yöaikaan, kulkuväylien parantamista ja kypärän käyttöpakkoa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten liikenne- ja viestintäministeriö aikoo ehkäistä sähköpotkulaudoilla tapahtuvia onnettomuuksia ja vammoja, varsinkin huomioiden, että sähköpotkulauto-onnettomuuksista suuri osa tapahtuu yöaikaan päihtyneenä,

mitä pitäisi lainsäädännön tasolla muuttaa, jotta mainittuja onnettomuuksia voitaisiin ehkäistä ja

aikooko ministeriö selvittää näitä lainsäädännön kehittämistarpeita?

Helsingissä 30.6.2021

Veronika Honkasalo vas

² <https://www.liikenneturva.fi/fi/ajankohtaista/liikennevinkki/sahkopotkulautilun-saannot-tunnetaan-heikosti#20f6d134>